

Hallituksen esitys Eduskunnalle lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1981 tulo- ja menoarvioon

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1981 *toiseksi* lisämenoarvioksi.

Tässä lisämenoarvioesityksessä ehdotetaan menoihin lisäystä yhteensä 225 milj. markkaa. Menojen lisäykset aiheutuvat alkavan suhdannetaantumän aiheuttamien työllisyysongelmien lieventämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Toimenpiteiden tarkoituksena on ensisijaisesti ylläpitää tuotannollisia investointeja ja siten edesauttaa työllisyyden hoitoa talvikautena 1981/82.

Kansantalouden kasvuvauhti on selvästi hidastumassa yli kaksi vuotta kestäneen nopean kasvuvaiheen jälkeen. Kuluvana vuonna kansantuotteen määrä on vielä keskimäärin 2 % viimevuotista suurempi, mutta vuoden aikana ei kasvu enää mainittavasti tapahdu. Tuotannon kasvun pysähtyessä alkaa työttömyys jälleen lisääntyä korkeasuhteisena korkeaksi jääneeltä tasoltaan ja on muodostumassa jälleen talouspolitiikan keskeiseksi ongelmaksi.

Työllinen työvoima lisääntyi vuonna 1980 yli 3 % eli huomattavasti pitkän aikavälin kasvua nopeammin. Työpaikat lisääntyivät ensisijaisesti jalostus- ja palveluelinkeinoissa. Myös metsätaloudessa työvoima kasvoi. Maataloudessa työvoiman väheneminen pysähtyi ennustetun vastaisesti kokonaan. Työttömien määrä ei supistunut läheskään niin paljon kuin ennustettiin, sillä työvoiman tarjonta kasvoi arvioitua enemmän. Työttömiä oli koko vuonna keskimäärin 112 000 henkeä eli 4,8 % työvoimasta.

Työllisten määrän kasvu hidastunee vuonna 1981 sitä mukaa kuin suhdanteet heikentyvät. Työpaikat lisääntyvät ensisijassa palveluelinkeinoissa. Teollisuudessa lomautettujen ja lyhennetyllä työviikolla olevien määrän viimeaikainen kasvu ennakoii työvoiman kysynnän kasvun heikkenemistä. Teollisuudessa työpaikat lisääntyvät

kuitenkin vuonna 1981 vielä vähän. Alkutuotannossa työpaikkojen määrä pienenee hieman.

Työvoiman tarjonnan kehitykseen liittyy tänä vuonnakin monia epävarmuuksia. Ongelmallista on arvioida, jatkuuko piilotyöttömien hakeutuminen työmarkkinoille nykyisessä suhdannevaiheessa, jota ei enää mm. elinkeinorakenteen suurten muutosten ja vuosien 1975—78 poikkeuksellisen lamakauden jälkeen voida suoraan verrata aiempien vuosien vastaaviin suhdannejaksoihin. Hankalaa on myös arvioida työikäisten siirtolaisten paluumuuton laajuutta. Jos oletetaan työvoiman tarjontaa rajoittavat toimet samansuuruisiksi kuin vuonna 1980, työvoima lisääntynee tänä vuonna noin 1,5 % eli 39 000 työntekijällä. Painetta saattaa kuitenkin ilmetä suurempaan tarjonnan lisäykseen. Työvoiman osuuden työikäisestä väestöstä arvioidaan vuonna 1981 hieman suurenevan.

Vuonna 1982 työvoiman tarjonnan kasvun arvioidaan melkein pysähtyvän, koska suhdanne-tila heikkenee selvästi. Maasta- ja maahanmuutto lienevät suunnilleen yhtä suuret. Työvoimaosuus pienentynee hieman.

Esitettyjen arvojen nojalla työttömyys nousee vuonna 1981 viimevuotisesta tasostaan jonkin verran; kausivaihtelusta puhdistettuna työttömyys alkaa vuoden loppupuoliskolla lisääntyä.

Vuonna 1982 työttömyysaste nousee keskimäärin 5,7 prosenttiin. Ongelmallisena on pidettävä sitä, että korkeana jatkunut nuorten (alle 25 vuotiaat) työttömyysaste on nousmassa kuluvan vuoden jonkin verran yli 10 %:sta vielä prosenttiyksiköllä.

Työttömyyden olennainen supistaminen edellyttäisi niin suurta tuotannon kasvua, ettei siihen liene mahdollisuuksia nähtävissä olevassa taloudellisessa ympäristössä. Työttömyyden kohtaminen näyttääkin suurelta osin olevan ra-

kenteellinen ongelma, jonka torjuminen yksinomaan suhdannepoliittisin toimenpitein on vaikeata. Tällöin korostuu työttömien erityisryhmiin kohdistettavien ja työvoiman tarjontaa vähentävien toimien sekä laajempien rakennepoliittisten ratkaisujen merkitys.

Kokonaistuotannon kasvun selvä hidastuminen ja lähes pysähtyminen sekä työllisyyden heikentyminen edellyttäisivät ryhtymistä taloutta elvyttäviin toimiin. Toisaalta talouspolitiikalla on torjuttava inflaatiovaaraa. Näihin tavoitteisiin tähtäävien toimien yhteensovittaminen on lähiajan talouspolitiikan keskeinen tehtävä.

Suhteellisen varovaisen elvytyspolitiikan puolesta puhuvat useatkin tekijät. Taantuma on nykynäkymin jäämässä jokseenkin lieväksi ja lyhytaikaiseksi, ja inflaatiovauhti säilyy nopeana. Finanssipolitiikan liikkumavaraa kaventaa useita vuosia jatkunut valtiontalouden vajauksellisuus. Pääasiassa rahoituksen saannin keventämiseen perustuva politiikka ei heikkojen kysyntänäkemien vallitessa elvytä välttämättä investointikysyntää, vaan saattaa johtaa sellaiseen likvidisyyden paranemiseen, joka heikentää talouden ohjattavuutta seuraavan nousuvaiheen aikana.

Tämän erityisen työllisyyslisäbudjetin antaminen on tarpeen ensisijassa suhdannetilanteesta johtuen. Työllisyyskehityksen näyttävässä muuttuvan ensi vuonna melko nopeasti heikompaan suuntaan on perusteltua käynnistää jo syksyllä 1981 suhdanteita ja työllisyyttä elvyttäviä toimenpiteitä.

Tähän lisämenoarvioesitykseen on suhdannepoliittisista syistä sisällytetty määrärahoja, joiden avulla voidaan lisätä valikoivasti eräiden valtionenemmistöisten yhtiöiden ja yksityisten teollisuusyritysten tuotannollisia investointeja. Myös energiatalouteen liittyviin investointeihin ehdotetaan määrärahoja.

Tarkoituksena on myös vapauttaa valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuodelle 1982 siirretyt metsänparannusvarat yhteensä 50 milj. mk käytettäväksi jo vuonna 1981. Lisäksi pyritään yksinkertaistamaan metsänparannusvarojen käytössä noudatettuja menettelytapoja.

Seuraavassa perustellaan hallinnonaloittain tärkeimpiä tähän lisämenoarvioesitykseen sisältyviä ehdotuksia.

Sisäasiainministeriön hallinnonala. Lämmityslaitoslainojen myöntämisvaltuutta ehdote-

taan lisättäväksi kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa hyväksytyyn 60 milj. markan valtuuden lisäksi 25 milj. markalla. Lainojen maksatuksia varten ehdotetaan lisäystä 5 milj. markkaa.

Valtiovarainministeriön hallinnonala. Valtion investointirahaston lainanantomahdollisuuksien turvaamiseksi etenkin pienelle ja keskiuurelle teollisuudelle ehdotetaan siirtona investointirahastoon kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa hyväksytyyn 50 milj. markan lisäksi 20 milj. markkaa.

Opetusministeriön hallinnonala. Peruskoulujen muutos- ja perusparannustöihin ehdotetaan kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa hyväksytyyn lisäksi myönnettäväksi rakentamislupia ja valtionosuutta vaikeimmilla työttömyysalueilla 6 milj. markan valtionosuusmäärärahan rajoissa.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala. Hiilen kaukotuontimahdollisuuksien parantamiseksi ehdotetaan Inkoon väylän syventämistöitä nopeutettavaksi, mitä varten ehdotetaan lisäystä 10 milj. markkaa.

Kemira Oy:lle ehdotetaan avustuksena 5 milj. markkaa turvesoiden kunnostamiseen.

Valmet Oy:n taloudellisen tilanteen saattamiseksi terveelle pohjalle yhtiön hallintoneuvosto hyväksyi 29. 5. 1981 tervehdyttämisen ja kehittämishojelman. Tämän ohjelman rahoituksen helpottamiseksi ehdotetaan valtiolle tulevien Valmet Oy:n osakkeiden merkintää varten lisäystä 70 milj. mk.

Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukemiseen tarkoitettujen avustusten myöntämisvaltuutta ehdotetaan lisättäväksi 20 milj. markalla. Avustusten maksatusta varten ehdotetaan kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa sekä ensimmäisessä lisämenoarviossa hyväksytyyn 180 milj. markan määrärahaan lisäystä 40 milj. markkaa.

Kuluvan vuoden varsinaisessa tulo- ja menoarviossa sekä ensimmäisessä lisämenoarviossa hyväksytyjen 115 milj. markan lainojen lisäksi ehdotetaan Kehitysalueerahasto Oy:lle myönnettäväksi 30 milj. markan suuruinen laina.

Kasvuturpeen käytön tehostamiseksi ehdotetaan valtion polttoainekeskukselle 6,1 milj. markan määräraha kasvuturvesäkittämön rakentamiseksi Jalasjärven kuntaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala. Valtionavustuksen maksamiseksi kunnille kunnalliskotien ja kunnallisten vanhainkotien rakentamiseen ja peruskorjauksiin ehdotetaan 6 milj. markkaa.

Vuonna 1981 Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta jakamatta jätetty 9,9 milj. markkaa ehdotetaan kuluvana vuonna jaettavaksi avustuksina sellaisiin kansanterveystyön edistämiseen, vanhusten huollon edistämiseen ja invalidien huollon edistämiseen liittyviin rakennushankkeisiin, jotka voidaan aloittaa heti avustuksen myöntämisen jälkeen.

Työvoimaministeriön hallinnonala. Lapin lääninhallituksen käytettäväksi ehdotetaan 10 milj. markan avustusraha kokeiluun pysyvien työpaikkojen luomiseksi alkutuotantoon liittyvien sivuelinkeinojen, kotiteollisuuden ja muun pienimuotoisen tuotannollisen toiminnan avulla.

Tulot. Lisäbudjettiesitys ehdotetaan pääosin rahoitettavaksi suhdannerahastosta siirrettävillä varoilla. Tässä lisämenoarvioesityksessä hallitus ehdottaa suhdannerahaston varoja käytettäväksi 200,1 milj. markkaa. Rahaston varoja voidaan käyttää suhdannevaihtelujen tasoittamiseksi tarpeellisten sekä työllisyyden turvaamista tai taloudellista kasvua ja kotimaista kokonaiskysyntää suhdanteiden heikentyessä tehokkaasti ylläpitävien valtion toimenpiteiden rahoittamiseksi.

Inkoon väylätöiden nopeuttamiseksi on tarkoitus ottaa Imatran Voima Oy:ltä 10 milj. markan laina. Kyseisen lainan ottamiseksi ei ole tarpeen ylittää kuluvan vuoden tuloarviossa hyväksyttyä lainanottovaltuutta.

Ennen hyväksytyt ja nyt ehdotetut menojen lisäykset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Pääluokka	Eduskunnan hyväksymät lisäykset mk	Nyt ehdotetut lisäykset mk	Lisäykset yhteensä mk
22. Eduskunta	5 550 000	—	5 550 000
23. Valtioneuvosto	286 000	—	286 000
24. Ulkoasiainministeriön hallin- nonala	8 928 600	—	8 928 600
25. Oikeusministeriön hallinnonala	9 487 400	—	9 487 400
26. Sisäasiainministeriön hallinnon- ala	28 773 200	5 000 000	33 773 200
27. Puolustusministeriön hallinnon- ala	72 617 700	—	72 617 700
28. Valtiovarainministeriön hallin- nonala	17 105 400	20 000 000	37 105 400
29. Opetusministeriön hallinnonala	53 804 700	6 000 000	59 804 700
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	376 973 900	4 736 000	381 709 900
31. Liikenneministeriön hallinnon- ala	90 986 000	—	90 986 000
32. Kauppa- ja teollisuusministe- riön hallinnonala	137 634 400	163 100 000	300 734 400
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	39 400 400	15 908 000	55 308 400
34. Työvoimaministeriön hallinnon- ala	313 943 700	10 000 000	323 943 700
Lisäys menoihin yhteensä mk	1 155 491 400	224 744 000	1 380 235 400

Ennen myönnetyt ja nyt ehdotetut tulojen lisäykset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	Eduskunnan hyväksymät lisäykset mk	Nyt ehdotetut lisäykset mk	Lisäykset yhteensä mk
11. Verot ja veronluonteiset tulot	62 000 000	—	62 000 000
12. Sekalaiset tulot	48 066 200	200 100 000	248 166 200
14. Valtion liikeyritykset	24 979 000	—	24 979 000
Lisäys tuloihin yhteensä mk	135 045 200	200 100 000	335 145 200

Tämän lisämenoarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion kuluvan vuoden tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen tulo- ja menoarvio	56 077 381 600	56 072 225 600
Lisämenoarviot	335 145 200	1 380 235 400
Yhteensä mk	56 412 526 800	57 452 461 000

Seuraavassa perustellaan yksityiskohtaisemmin niitä lisäyksiä ja muutoksia, joita tällä kertalla ehdotetaan tulo- ja menoarvioon tehtäväksi.

TULOT

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

38. Siirrot valtion subdannerabastosta	32.71.83, 32.80.41, 32.92.76, 33.58.33 ja
Tämän lisämenoarvioesityksen yleisperusteluihin ja momenttien	26.12.83, 28.82.60, 34.50.43 perusteluihin viitaten momentille
29.46.34, 32.50.43, 32.50.88, 32.70.49,	merkitään 200 100 000 mk.
	1981 II lisämenoarvioesitys . . . 200 100 000

MENOT

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

12. Asunto-olojen parantaminen

83. Asuntolainat (arviomääräraha)

Asuntotuotantolain nojalla lämmityslaitosinvestointeihin myönnettävien asuntolainojen tarve on osoittautunut suuremmaksi kuin mitä tarkoitukseen on kuluvan vuoden tulo- ja menoarvion 60 000 000 markan myöntämisvaltuudesta voitu osoittaa lainoja. Kun lainoituksen lisääminen olisi myös energiapoliittisesti tärkeää, ehdotetaan myöntämisvaltuutta edellä

mainitun johdosta lisättäväksi 25 000 000 markalla. Momentille ehdotetaan tämän johdosta lisäystä 5 000 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys ..	5 000 000
1981 menoarvio	2 130 000 000
1980 tilinpäätös	1 935 378 070
1979 ,,	2 000 709 874

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

82. Valtion investointirahasto

60. Siirto valtion investointirahastoon

Valtion investointirahaston lainoitustoiminnan turvaamiseksi erityisesti pienelle ja keski-suurelle teollisuudelle momentille ehdotetaan siirtona valtion investointirahastoon lisäystä 20 000 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys	20 000 000
1981 menoarvio	50 000 000
1980 tilinpäätös	15 000 000

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

46. Peruskoulujen valtionapu

34. Valtionosuus peruskoulujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarvion mukaan vuonna 1981 saadaan myöntää rakentamislupia peruskoulujen uudis- ja lisärakennustöihin sekä muutos- ja perusparannustöihin samoin kuin myöntää valtionosuutta vuonna 1981 peruskoulurakennuksissa ilman rakentamislupaa suoritettavia lisärakennushankkeita sekä muutos- ja perusparannustöitä varten siten, että valtionosuus niiden määrästä on yhteensä enintään 68 000 000 mk. Ehdotetaan, että tämän lisäksi voitaisiin myöntää tarpeelli-

siin muutos- ja perusparannustöihin rakentamislupia ja valtionosuutta vaikeimmilla työttömyysalueilla 6 000 000 markan valtionosuusmäärärahan rajoissa. Edellä mainitun johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys	6 000 000
1981 menoarvio	95 000 000
1980 tilinpäätös	58 677 913
1979 „	88 642 424

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

43. Avustukset maatilakiinteistöjen ja kasvi-
huoneviljelmien kotimaista energiaa käyttävien
lämmitysjärjestelmien rakentamiseen ja uusimiseen (siirtomääräraha)

Momentin nimike on muutettu.

Kotimaisen energian käytön edistämiseksi momentille ehdotetaan lisäystä 4 736 000 mk käytettäväksi maa- ja metsätalousministeriön määräämin perustein avustuksen maksamiseen maatilojen kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien

rakentamiseen tai muuttamiseen kotimaista energiaa käyttäväksi. Avustuksen suuruus on enintään 20 prosenttia investoinnin hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Vastaavasti momentilta 34.50.42 säästyy ja jätetään käyttämättä 4 736 000 mk.

1981 II lisämenoarvioesitys	4 736 000
1981 menoarvio	2 000 000
1980 tilinpäätös	1 000 000

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Merenkululaitos

78. *Hiilen tuontiin liittyvät väylätyöt* (siirtomääräraha)

Kuluvan vuoden ensimmäisessä lisämenoarviossa on myönnetty 5 000 000 markan määräraha Inkaan väylän syventämiseksi 13 metriin. Väylän kokonaiskustannukset ovat 30 000 000 markkaa. Hankkeen toteuttamisella arvioidaan saavutettavan huomattavat säästöt hiilen kuljetuskustannuksissa. Väylätöiden nopeuttamiseksi momentille ehdotetaan 10 000 000 mk. Työt pyritään saattamaan valmiiksi vuoden 1982 aikana. Tarkoituksena on, että Imatran Voima Oy myöntää valtiolle ehdotettua lisäystä vastaavan lainan.

1981 II lisämenoarvioesitys 10 000 000
1981 I lisämenoarvio 5 000 000

44. Energiatalous

40. *Kotimaisten polttoaineiden käytön edistäminen* (arviomääräraha)

Kotimaisten polttoaineiden käytön edistämisestä annetun lain (164/79) mukaan voidaan vuosina 1979—90 valmistuvan merkittävältä osalta kotimaista polttoainetta käyttävän laitoksen rakentamiseksi antaa sitoumus valtion avustuksen maksamisesta. Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa hyväksytty sitoumusten 100 000 000 markan enimmäismäärä on osoit-

tautunut liian pieneksi. Tämän johdosta vuonna 1981 annettavien sitoumusten enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 30 000 000 markalla. Momentille ei ehdoteta maksatusta varten lisäystä.

1981 menoarvio 80 000 000
1980 tilinpäätös 42 627 978
1979 „ 11 044 119

50. Teollisuuden edistäminen

43. *Avustus Kemira Oy:lle turvesoiden kunnostamiseen* (siirtomääräraha)

Kemira Oy on aloittanut tulevia tarpeitaan varten soiden hankinnan, ja tällä hetkellä yhtiön hallinnassa on noin 5 000 ha

suota. Alustava suunnitelma soiden kunnostamiseksi lähivuosina on olemassa, ja kunnostustyöt Pudasjärven, Ylikiimingin, Pulkilan, Piippolan ja Kärsämäen kuntien alueilla voidaan tarvittaessa aloittaa jo talvella 1981—

82. Soiden kunnostaminen maksaa noin 15 000 mk/ha eli 10 000 000 markalla voidaan kunnostaa lähes 700 ha:n suoalueet. Soiden kunnostaminen tukee Oulun seudun työllisyyttä ja on perusteltavissa.

Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan avustuksena Kemira Oy:lle turvesoiden kunnostusta varten 5 000 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys 5 000 000

88. *Osakepääomien korotukset* (siirtomääräraha)

5. *Valmet Oy:n osakepääoman korottaminen*. Valmet Oy:n taloudellinen tila on yhtiön ilmoituksen mukaan heikentynyt vuosien 1980 ja 1981 aikana tuntuvasti. Yhtiön tilinpäätöksen mukainen tappio oli vuonna 1980 45 700 000 mk ja tappio ennen tilinpäätösjärjestelyjä 332 000 000 mk. Myös vuosina 1981 ja 1982 yhtiön tulos tulee yhtiön arvion mukaan olemaan selvästi tappiollinen. Yhtiön arvion mukaan yhtiön toiminta muodostuisi voitolliseksi vuonna 1983.

Saattaakseen yhtiön toiminnan terveille pohjalle Valmet Oy:n hallintoneuvosto hyväksyi yksimielisesti 29.5.1981 tervehdyttämis- ja kehittämisohjelman. Ohjelma sisältää toisaalta suuntaviivat yhtiön keskeisten tuotannonalojen kuten puunjalostuskoneiden, laivojen ja traktoreiden valmistuksen kehittämiseksi ja toisaalta suuntaviivat yhtiön taloudellisen tilan parantamiseksi tarvittavista tervehdyttämistoimenpiteistä. Ohjelman keskeisiä toteuttamiskeinoja on yleiskustannusten alentaminen vuonna 1981 7 prosentilla, vuonna 1982 15 prosentilla ja vuonna 1983 18 prosentilla.

Tervehdyttämis- ja kehittämisohjelmaan liittyen yhtiö on esittänyt, että Valmet Oy:n osakepääomaa korotettaisiin yhteensä 250 000 000 markalla vuosien 1981—83 aikana ja että yhtiölle myönnettäisiin valtion varoista osakas-

lainaa yhteensä 200 000 000 mk vuosien 1982 ja 1983 aikana.

Yhtiön vuosia 1982 ja 1983 koskevat suunnitelmat sisältävät siinä määrin epävarmuustekijöitä muun muassa eräiden suurten pitkäaikaisten toimitusten ja tarjousten osalta, että hallitus ei katso voivansa tehdä mainittuja vuosia koskevia rahoitusesityksiä ennen kuin yhtiön tarkennetut suunnitelmat vuosien 1982 ja 1983 osalta ovat valmistuneet myöhemmin vuoden 1981 kuluessa. Vuoden 1981 osalta hallitus pitää kuitenkin pääosakkaan rahoitustoimenpiteitä tarpeellisenä ottaen huomioon osakeyhtiölain vakavaraisuutta koskevat säännökset ja yhtiön asiakaskunnan ja henkilöstön luottamuksen säilyttämistarpeen.

Yhtiön kokonaisrahantarve vuosien 1981—83 aikana on noin 1 400 000 000 mk. Yhtiö on esittänyt, että se tarvitsisi valtion takauksia 500 000 000 markan edestä vuosina 1982 ja 1983. Hallituksen tarkoituksena on käsitellä valtiontakauksia koskevat asiat edellä mainittujen tarkennettujen suunnitelmien valmistuttua.

Valmet Oy:n tervehdyttämis- ja kehittämisohjelman toteuttaminen on tarpeen yhtiön talouden saattamiseksi kestäväälle pohjalle ja siten myös yhtiön työllisyyden turvaamiseksi mahdollisimman korkealla tasolla nykyisessä suhdannetilanteessa. Yhtiön taloudellinen tila huomioon ottaen tervehdyttämis- ja kehittämisohjelma tulisi rahoittaa osittain osakepääoman korotuksella.

Edellä esitetyn perusteella alamomentille ehdotetaan valtiolle tulevien Valmet Oy:n uusien osakkeiden merkintää varten lisäystä 70 000 000 mk, mikä rahoitettaisiin valtion suhdannerahaston varoista. Alamomentin loppusumma on 80 000 000 mk.

1981 II lisämenoarvioesitys	70 000 000
1981 I lisämenoarvio	7 002 000
1981 menoarvio	125 000 000
1980 tilinpäätös	179 000 000
1979 „	223 999 970

70. Kehitysalueiden teollisuuden edistäminen

49. *Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukeminen* (arviomääräraha)

Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukemisesta annetun lain (452/75, muut. 323/79 ja

532/80) mukaisten investointi-, käynnistys- ja koulutusavustusten myöntämisvaltuuden tarve on osoittautunut aikaisemmin ennakoitua suuremmaksi. Tämän johdosta kuluvan vuoden tu-

lo- ja menoarviossa ja ensimmäisessä lisämenoarviossa hyväksytyä yhteensä 300 000 000 markan myöntämismäärää ehdotetaan lisättäväksi 20 000 000 markalla. Avustuksien vuonna 1981 tapahtuvia maksatuksia varten on myönnetty yhteensä 180 000 000 mk, mikä on osoittautunut riittämättömäksi. Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan momentille avustusten

maksatuksia varten lisäystä 40 000 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys . . .	40 000 000
1981 I lisämenoarvio	10 000 000
1981 menoarvio	170 000 000
1980 tilinpäätös	159 999 927
1979 „	95 963 779

71. Kehitysaluerahasto Oy

83. *Laina Kehitysaluerahasto Oy:lle* (siirtomääräraha)

Kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa on Kehitysaluerahasto Oy:lle hyväksytty 480 000 000 markan lainojen ja osakepääomasijoitusten myöntämismäärä vuodelle 1981. Yhtiön rahoitustarve nousee erääntyvät lainojen lyhennykset huomioon ottaen lähes 600 000 000 markkaan. Tästä määrästä tulisi rahoittaa valtion lainoilla yhteensä 145 000 000 mk.

Edellä esitettyyn viitaten ehdotetaan, että kuluvan vuoden tulo- ja menoarviossa myönnetyn 100 000 000 markan ja ensimmäisessä lisä-

menoarviossa myönnetyn 15 000 000 markan määrärahojen lisäksi Kehitysaluerahasto Oy:lle myönnettäisiin 30 000 000 markan suuruinen laina vähintään 6 %:n korolla, enintään 20 vuodeksi sekä vakuuksia vaatimatta. Tämän johdosta momentille ehdotetaan lisäystä 30 000 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys	30 000 000
1981 I lisämenoarvio	15 000 000
1981 menoarvio	100 000 000
1980 tilinpäätös	115 000 000
1979 „	53 000 000

80. Matkailun edistämiskeskus

41. *Valtionapu matkailua palvelevien sisävesialusten peruskorjaukseen* (siirtomääräraha)

Järvimatkailulla on huomattava merkitys maamme matkailun kokonaisuudessa. Nykyinen aluskanta on suurelta osin peruskorjauksen tarpeessa, johon ei lyhyen purjehduskauten aiheuttaman liikenteen heikon kannattavuuden vuoksi ole ollut riittäviä mahdollisuuksia. Kii-reellisin tehtävä on vanhan höyrylaivakaluston peruskorjaaminen laivojen säilyttämiseksi ja pitämiseksi liikenteessä. Toimenpiteiden rahoitus

ehdotetaan järjestettäväksi siten, että valtio myöntäisi avustuksena enintään puolet peruskorjauksenkustannuksista.

Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan matkailua palvelevien sisävesialusten peruskorjaustoimintaan myönnettävää valtionapua varten 2 000 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys	2 000 000
---------------------------------------	-----------

92. Valtion polttoainekeskus

76. *Jalostuslaitokset* (siirtomääräraha)

Kasvuturpeen markkinoinnin tehostamiseksi ja turvetuotannon kannattavuuden parantamiseksi ehdotetaan, että Jalasjärven kuntaan ra-

kennetaan kasvuturvesäkittämö, joka käyttäisi raaka-aineenaan noin 200 000 m³ kasvuturvetta vuodessa. Laitos työllistäisi pysyvästi 18 henkilöä jalostuksessa ja 40 henkilöä turpeentu-

tannossa. Laitoksen kustannusarvio on 6 100 000 mk. Kasvuturvetta syntyy turvetuotannossa sivutuotteena, eikä sitä säkittämiskapasiteetin puutteen vuoksi voida tällä hetkellä täysin hyödyntää. Hanke on arvioitu liiketalou-

dellisesti kannattavaksi. Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan 6 100 000 mk, mikä rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys 6 100 000

Pääloukka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

58. Muu sosiaaliturva

33. Valtionavustus kunnille kunnalliskotien ja kunnallisten vanhainkotien rakentamiseen ja peruskorjauksiin (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisäystä 6 000 000 mk valtionavustuksen maksamiseksi kunnille kunnalliskotien ja kunnallisten vanhainkotien rakentamiseen ja peruskorjauksiin valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti. Tarkoituksena on, että nämä varat jaetaan sellaisiin työllisyyden kannalta tärkeisiin hankkei-

siin, joita ei ole vielä aloitettu, mutta jotka voidaan aloittaa heti avustuksen myöntämisen jälkeen. Momentille ehdotettu lisäys rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys 6 000 000
1981 menoarvio 20 000 000
1980 tilinpäätös 3 000 000
1979 „ 17 000 000

92. Kansanterveyden edistäminen

Vuonna 1981 on jätetty Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta jakamatta 9 908 000 mk. Tarkoituksena on, että nämä varat vielä kuluvana vuonna jaetaan avustuksina sellaisiin työllisyyden kannalta tärkeisiin rakennushankkeisiin, joita vielä ei ole aloitettu, mutta jotka voidaan aloittaa heti avustuksen myöntämisen jälkeen. Tämä edellyttää raha-automaattiasetuksen muutosta.

Ehdotetaan, että momenteilla osoitettuja arviomäärärahoja voidaan valtioneuvoston harkinnan mukaan tarvittaessa ylittää, kuitenkin niin, ettei määrärahoja saa yhteensä käyttää

enemmän kuin Raha-automaattiyhdistyksen tuottona on kertynyt.

50. Avustus erälle yhteisöille raha-automaattien tuotosta (arviomääräraha)

Luvun perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 7 500 000 mk.

1981 II lisämenoarvioesitys 7 500 000
1981 menoarvio 43 200 000
1980 tilinpäätös 38 174 000
1979 „ 33 127 000

94. Vanhusten huollon edistäminen

50. Avustus erälle yhteisöille raha-automaattien tuotosta (arviomääräraha)

Luvun 33.92 perusteluihin viitaten momentille ehdotetaan lisäystä 1 908 000 mk.

1981 II lisämenoarvioesitys 1 908 000
1981 menoarvio 28 650 000
1980 tilinpäätös 25 328 207
1979 „ 15 342 000

95. Invalidien huollon edistäminen

50. <i>Avustus eräille yhteisöille raha-auto-</i>	1981 II lisämenoarvioesitys	500 000
<i>maattien tuotosta (arviomääräraha)</i>	1981 menoarvio	38 400 000
Luvun 33.92 perusteluihin viitaten momen-	1980 tilinpäätös	33 978 000
tille ehdotetaan lisäystä 500 000 mk.	1979 „	27 689 616

Pääluokka 34

TYÖVOIMAMINISTERIÖN HALLINNONALA

50. Työllisyyden hoito

43. *Lapin pienyritystoiminnan tukemisko-*
keilu (siirtomääräraha)

Lapin lääni kokonaisuudessaan on jatkuvasti ollut maamme vaikeinta työllisyysaluetta. Lapin erityisolosuhteista johtuen keinojen löytäminen työllisyys tilanteen parantamiseksi erityisesti pysyviä työtilaisuuksia luomalla on osoittautunut vaikeaksi.

Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukemisesta annetun lain ja maatilain ulkopuolelle jää toimitoja, joita kehittämällä voitaisiin saada pysyviä työtilaisuuksia. Tällöin tulee kysymykseen lähinnä yritystoiminta, jolla aikaansaadaan työtä perheenjäsenille kotona muun muassa alkutuotantoon liittyvissä sivuelinkeinoissa tai kotiteollisuuden avulla. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi sivuelinkeinotyyppinen maatilamatkailu ja kotona tapahtuva pienimuotoinen tuotannollinen toiminta joko alihankki-

jana tai valmiiden kotiteollisuustuotteiden valmistajana. Tukemalla tämän tyyppistä toimintaa Lapissa, jossa kulkuyhteydet ovat pitkät ja työtilaisuuksia vähän tarjolla voidaan helpottaa työttömyyttä etenkin syrjäseuduilla, missä naisten työttömyys on vaikea ongelma.

Edellä esitetyn perusteella momentille ehdotetaan 10 000 000 mk avustuksina käytettäväksi valtioneuvoston erikseen määräämin perustein Lapin lääninhallituksen toteuttamaan vuoden 1983 loppuun ulottuvaan kokeiluun pysyvien työpaikkojen luomiseksi alkutuotantoon liittyvien sivuelinkeinojen, kotiteollisuuden ja muun pienimuotoisen tuotannollisen toiminnan avulla. Avustukset rahoitetaan valtion suhdannerahaston varoista.

1981 II lisämenoarvioesitys 10 000 000

Edellä esitetyn nojalla ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä seuraavat lisäykset ja muutokset vuoden 1981 tulo- ja menoarvioon.

Lisäyksiä ja muutoksia vuoden 1981 tulo- ja
menoarvioon

TULOT

Osasto 12

mk

12. SEKALAISET TULOT	200 100 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	200 100 000
38. Siirrot valtion suhdannerahastosta	200 100 000

Lisäys tuloihin: 200 100 000

M E N O T

Pääloukka 26

mk

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	5 000 000
12. Asunto-olojen parantaminen	(510) 5 000 000
83. Asuntolainat (arviomääräraha), lisäystä	5 000 000

Pääloukka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	20 000 000
82. Valtion investointirahasto	(840) 20 000 000
60. Siirto valtion investointirahastoon, lisäystä	20 000 000

Pääloukka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 000 000
46. Peruskoulujen valtionapu	(220) 6 000 000
34. Valtionosuus peruskoulujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	6 000 000

Pääloukka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNON- ALA	4 736 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot (650)	4 736 000
43. Avustukset maatalakiinteistöjen ja kasvihuoneviljelmien kotimaista energiaa käyttävien lämmitysjärjestelmien rakentamiseen ja uusimiseen (siirtomääräraha), lisäystä	4 736 000

Pääloukka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNON- ALA	163 100 000
10. Merenkululaitos	10 000 000
78. Hiilen tuontiin liittyvät väylätyöt (siirtomääräraha)	10 000 000
50. Teollisuuden edistäminen	75 000 000
43. Avustus Kemira Oy:lle turvesoiden kunnostamiseen (siirtomääräraha)	5 000 000
88. Osakepääomien korotukset (siirtomääräraha), lisäystä	70 000 000
70. Kehitysalueiden teollisuuden edistäminen	40 000 000
49. Kehitysalueiden tuotantotoiminnan tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	40 000 000
71. Kehitysaluerahasto Oy	30 000 000
83. Laina Kehitysaluerahasto Oy:lle (siirtomääräraha), lisäystä	30 000 000
80. Matkailun edistämiskeskus	2 000 000
41. Valtionapu matkailua palvelevien sisävesialusten peruskorjaukseen (siirtomääräraha)	2 000 000
92. Valtion polttoainekeskus	(860)
76. Jalostuslaitokset (siirtomääräraha)	6 100 000

Sijoitusmenot: 6 100 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNON- ALA	15 908 000
58. Muu sosiaaliturva	(420) 6 000 000
33. Valtionavustus kunnille kunnalliskotien ja kunnallisten vanhain- kotien rakentamiseen ja peruskorjauksiin (siirtomääräraha), lisäystä	6 000 000
92. Kansanterveyden edistäminen	(350) 7 500 000
50. Avustus eräille yhteisöille raha-automaattien tuotosta (arviomäärä- raha), lisäystä	7 500 000
94. Vanhusten huollon edistäminen	(420) 1 908 000
50. Avustus eräille yhteisöille raha-automaattien tuotosta (arviomäärä- raha), lisäystä	1 908 000
95. Invalidien huollon edistäminen	(420) 500 000
50. Avustus eräille yhteisöille raha-automaattien tuotosta (arviomäärä- raha), lisäystä	500 000

Pääluokka 34

34. TYÖVOIMAMINISTERIÖN HALLINNONALA	10 000 000
50. Työllisyyden hoito	(630) 10 000 000
43. Lapin pienyritystoiminnan tukemiskokeilu (siirtomääräraha)	10 000 000

Lisäys menoihin: 224 744 000

Lisäksi ehdotetaan,

*että Eduskunta päättäisi oikeuttaa
Valtioneuvoston edellä mainittujen me-*

*nojen suorittamiseen käyttämään val-
tiolle vuoden 1981 aikana kertyviä tu-
loja.*

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Abti Pekkala*